

**Sprawozdanie z realizacji w roku 2018,
Zarządzenia nr 670/2016 Prezydenta Miasta Krakowa
z dnia 17 marca 2016 r (z późniejszymi zmianami).**

**W sprawie zasad organizacji medycyny szkolnej w
samorządowych szkołach i placówkach na terenie
Gminy Miejskiej Kraków na lata 2016-2018.**

KRAKÓW, MARZEC 2019 R.

Spis treści:

Wstęp.....	str.3
Dane szczegółowe	str.4
1. Liczba i lokalizacja gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej oraz gabinetów stomatologicznych w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków w roku 2018.....	str.4
2. Liczba uczniów objętych w roku 2018 profilaktyczną opieką zdrowotną w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków.....	str. 5
3.Dostępność do świadczeń zdrowotnych w roku 2018 na terenie szkół i placówek prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków.....	str.6
4.Wyposażenie w sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze.....	str. 9
5.Programy polityki zdrowotnej realizowane na terenie szkół i placówek w roku 2018.....	str. 10
6.Dostępność do gabinetów stomatologicznych.....	str. 11
7.Wnioski.....	str. 13

Wstęp

W dniu 17 marca 2016 roku przyjęte zostało do realizacji Zarządzenie nr 670/2016 Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie zasad organizacji medycyny szkolnej w samorządowych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków na lata 2016-2018 (z późniejszymi zmianami). W ww. Zarządzeniu ustalony został podział zadań mający na celu zorganizowanie funkcjonowania medycyny szkolnej w samorządowych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków, zgodnie z kompetencjami. Na podstawie ww. regulacji prawnych dyrektorzy właściwych ds. zdrowia i ds. edukacji komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Krakowa mają obowiązek przedłożenia Prezydentowi Miasta Krakowa rocznego sprawozdania.

Niniejsze sprawozdanie zostało opracowane przez Referat ds. Zdrowia Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia w oparciu o dane zgromadzone na podstawie ankiet skierowanych do dyrektorów szkół i placówek, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Kraków.

Ankietyzacja ma na celu zdiagnozować i ocenić poziom opieki zdrowotnej zapewnianej uczniom samorządowych szkół i placówek.

Prezentowane poniżej dane sprawozdawcze, obejmują informacje w zakresie medycyny szkolnej za rok 2018.

Informacje ogólne

Medycyna szkolna jest to zespół działań służących objęciu profilaktyczną opieką zdrowotną, realizowaną w ramach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej oraz stomatologicznej nad dziećmi i młodzieżą objętymi obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki oraz kształcącymi się w szkołach ponadpodstawowych do ich ukończenia, zwanych dalej uczniami, w celu wczesnego rozpoznawania i zapobiegania stanom chorobowym, a także śledzenie prawidłowości ich rozwoju psychofizycznego i kształtowania pożądanych nawyków higienicznych i prozdrowotnych.

Organizację i zakres profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą regulują następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 996,1000,1290 i 1669);
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1510 z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz.U. Nr 139, poz. 1133);
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 86 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, dyrektor szkoły lub placówki sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne. Szkoła powinna być instytucją zorientowaną na promocję zdrowia, działania profilaktyczne oraz kształtowanie zachowań i warunków sprzyjających zdrowiu dzieci i młodzieży.

W myśl § 3 Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniami sprawują:

- 1) lekarz podstawowej opieki zdrowotnej sprawujący opiekę zdrowotną nad uczniem na podstawie deklaracji wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;
- 2) lekarz dentysta;
- 3) pielęgniarka (posiadająca określone kwalifikacje) lub higienistka szkolna.

Należy podkreślić, że to pielęgniarka/higienistka szkolna jest jedyną osobą udzielającą świadczeń medycznych na terenie szkoły i w ramach swoich kompetencji sprawuje m.in. doradztwo dla dyrektora szkoły w zakresie warunków bezpieczeństwa uczniów.

Świadczenia zdrowotne udzielane uczniom w szkole przez pielęgniarkę albo higienistkę szkolną obejmują również:

- a. wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych;
- b. kierowanie postępowaniem poprzewiewowym oraz sprawowanie opieki nad uczniami z dodatnimi wynikami testów;
- c. czynne poradnictwo dla uczniów z problemami zdrowotnymi;
- d. sprawowanie opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością, w tym realizację świadczeń pielęgniarstkich oraz zabiegów i procedur leczniczych koniecznych do wykonania u ucznia w trakcie pobytu w szkole;
- e. udzielanie pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań, urazów i zatruc;
- f. edukację w zakresie zdrowia jamy ustnej;
- g. prowadzenie u uczniów szkół podstawowych grupowej profilaktyki fluorkowej metoda nadzorowanego szczotkowania zębów;
- h. udział w planowaniu, realizacji i ocenie edukacji zdrowotnej.

Dane szczegółowe

1. Liczba i lokalizacja gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej oraz gabinetów stomatologicznych na terenie Gminy Miejskiej Kraków w roku 2018.

W 2018 roku na terenie 180 szkół i placówek funkcjonowało 179 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Pomieszczenia przeznaczone na gabinety stomatologiczne znajdowały się na terenie 39 samorządowych szkół i placówek, dla których Gmina Miejska Kraków jest organem prowadzącym. Spośród 39 istniejących gabinetów w roku 2018 funkcjonowały 33 gabinety stomatologiczne, które realizowały programy polityki zdrowotnej finansowane przez Gminę Miejską Kraków oraz programy profilaktyczne finansowane z innych źródeł.

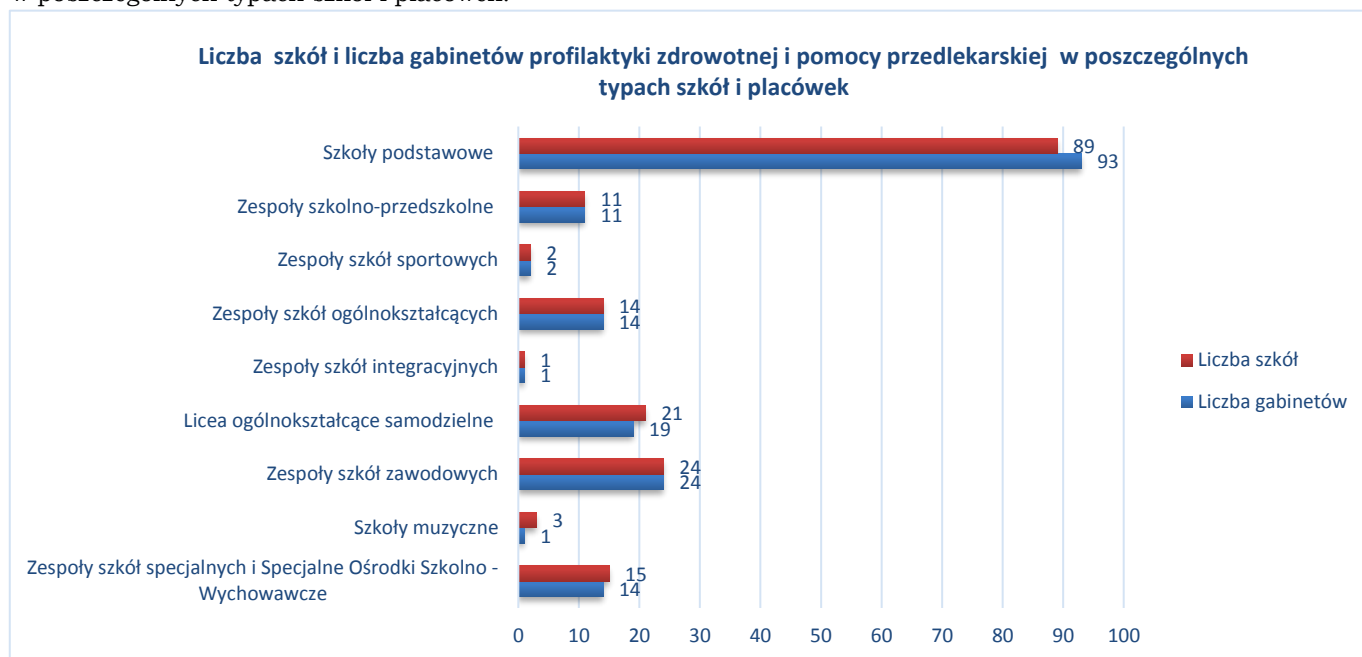
Zgodnie z przesłanymi ankietami oraz danymi z Wydziału Edukacji UMK gabinetu profilaktyki zdrowotnej nie mają następujące szkoły i placówki:

- 1) Szkoła Podstawowa nr 138 w Krakowie, ul. Wierzyńskiego 3 – brak gabinetu w budynku Szkoły; w nagłych przypadkach udzielana jest pomoc w podmiocie leczniczym znajdującym się naprzeciw szkoły;
- 2) IX Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, ul. Czapińskiego 5 – brak gabinetu w budynku szkoły; w nagłych przypadkach udzielana jest pomoc w poradni lekarzy POZ przy ul. Galla 24;
- 3) XXI Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, os. Tysiąclecia 15 – brak gabinetu w budynku szkoły; pielęgniarka ma wydzielone miejsce do pracy w pokoju księgowej, będąc do dyspozycji 1 raz w tygodniu przez 4 godziny;
- 4) Szkoła Muzyczna I stopnia w Krakowie, ul. Pilotów 51 – jest to szkoła kształcąca w trybie popołudniowym, przyjmująca uczniów w wieku od 7 do 16 roku życia, którzy jednocześnie uczęszczają do szkoły kształcącej w trybie dziennym;

- 5) Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Krakowie, ul. Józefińska 10 – szkoła artystyczna kształcąca w trybie popołudniowym, przyjmująca uczniów w wieku od 6 do 17 roku życia, którzy jednocześnie uczęszczają do szkoły kształcącej w trybie dziennym;
- 6) Zespół Szkół Specjalnych nr. 2 ul. Kopernika – brak gabinetu, szkoła znajduje się na terenie Szpitala Uniwersyteckiego;
- 7) Zespół Szkół Specjalnych nr. 3 ul. Wielicka – brak gabinetu, szkoła znajduje się na terenie Szpitala Uniwersyteckiego;
- 8) Centrum Kształcenia Ustawicznego, os. Szkolne 21 – brak gabinetu na terenie budynku szkoły; w nagłych przypadkach pomoc udzielana jest w podmiocie leczniczym znajdującym się w pobliżu szkoły;
- 9) Centrum Kształcenia Praktycznego, ul. Krupnicza 42a – placówka edukacyjna kształcąca osoby dorosłe oraz młodzież w wieku szkolnym uczęszczającą do szkół kształcących w trybie dziennym.

Gabinety profilaktyki zdrowotnej funkcjonujące w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków zlokalizowane są na terenie różnych typów szkół i placówek. Liczba gabinetów z uwzględnieniem podziału na poszczególne typy szkół i placówek przedstawiono na **Wykresie nr 1**.

Wykres nr 1. Liczba szkół i liczba gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w poszczególnych typach szkół i placówek.

Opracowanie: Referat ds. Zdrowia Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

2. Liczba uczniów objętych w roku 2018 profilaktyczną opieką zdrowotną w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

W 2018 roku profilaktyczną opieką zdrowotną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej funkcjonujących w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków, finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, oraz ze środków Gminy Miejskiej Kraków objętych było łącznie 75 968 uczniów, z czego 2 529 to uczniowie niepełnosprawni. Dane w tym zakresie sprawozdawczości obrazuje **Tabela nr 1**.

Tabela nr 1. Liczba uczniów objętych opieką zdrowotną w miejscu nauczania i wychowania w podziale na typy szkół i placówek.

Typ szkoły i placówki	Liczba uczniów objętych opieką zdrowotną w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej:	
	Liczba uczniów ogółem	W tym: liczba uczniów niepełnosprawnych
Szkoły podstawowe	39 060	697
Zespoły szkolno-przedszkolne	4 711	16
Zespoły szkół sportowych	1 235	2
Zespoły szkół ogólnokształcących	4 156	57
Zespoły szkół integracyjnych	914	66
Licea ogólnokształcące samodzielne	11 877	58
Zespoły szkół zawodowych	11 818	57
Szkoły muzyczne	503	1
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	1 694	1 575
SUMA:	75 968	2 529

Opracowanie: Referat ds. Zdrowia Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

3. Dostępność do świadczeń zdrowotnych w roku 2018 na terenie szkół i placówek prowadzonych przez Gminę Miejska Kraków.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarka i higienistka szkolna powinna być dostępna od poniedziałku do piątku, w dniach i godzinach dostępności świadczeń, zgodnie z warunkami umowy zawartej przez NFZ ze świadczeniodawcą, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy, według norm dotyczących zalecanej liczby uczniów na jedną pielęgniarkę lub higienistkę szkolną, traktowanej dla poszczególnych typów szkół jako wartość dla jednego etatu przeliczeniowego. Praca pielęgniarek szkolnych w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej na terenie samorządowych szkół i placówek finansowana jest w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Gminy Miejskiej Kraków w ramach realizacji od 2011 roku „Programu wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa”. Poniższe tabele obrazują liczbę szkół, liczbę dni w tygodniu oraz poszczególne dni tygodnia, w których uczniowie mogli korzystać ze świadczeń udzielanych przez pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania w 2018 roku.

Z przedstawionego w **Tabeli nr 2** zestawienia wynika, że „Programu wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa” finansowany ze środków Gminy Miejskiej Kraków w roku 2018 realizowany był na terenie 60 ze 179 samorządowych szkół i placówek z gabinetami, co stanowi 33,52% udziału Gminy Miejskiej Kraków.

Tabela nr 2. Działalność gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej finansowana ze środków NFZ i Gminy Miejskiej Kraków w roku 2018.

Typ szkoły i placówki	5 dni w tygodniu		4 dni w tygodniu		3 dni w tygodniu		2 dni w tygodniu		1 dzień w tygodniu		Razem	
	Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół	
	GMK	NFZ	GMK	NFZ	GMK	NFZ	GMK	NFZ	GMK	NFZ	GMK	NFZ
Szkoły podstawowe	0	11	1	17	1	20	26	24	18	20	46	92
Zespoły szkolno-przedszkolne	0	0	0	4	0	0	2	4	4	3	6	11
Zespoły szkół sportowych	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Zespoły szkół ogólnokształcących	0	2	0	0	0	4	3	6	4	2	7	14
Zespoły szkół integracyjnych	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Licea ogólnokształcące samodzielne	0	6	0	7	0	3	0	4	1	1	1	21
Zespoły szkół zawodowych	0	8	0	4	0	7	0	3	0	2	0	24
Szkoły muzyczne	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	0	11	0	1	0	1	0	0	0	0	0	13
SUMA	0	41	1	34	1	35	31	41	27	28	60	179
Udział %	0%	22,9%	0,56%	19%	0,56%	19,55%	17,31%	22,9%	15,1%	15,64%	33,52%	100%

Opracowanie: Referat ds. Zdrowia Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Dane zaprezentowane w **Tabeli nr 3** wskazują, że opieka medyczna świadczona przez pielęgniarki/higienistki szkolne finansowana jest głównie ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, natomiast środki Gminy Miejskiej Kraków stanowią w tym swój udział na poziomie ok. 19%.

Tabela nr 3. Liczba dni pracy pielęgniarki /higienistki finansowanych ze środków NFZ i GMK w podziale na dni tygodnia.

Typ szkoły i placówki	Finansowanie ze środków NFZ					Finansowanie ze środków GMK				
	Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	Pn	Wt	Śr	Czw	Pt
Szkoły podstawowe	42	52	53	50	42	16	18	15	16	10
Zespoły szkolno-przedszkolne	7	9	3	5	3	1	1	3	3	0
Zespoły szkół sportowych	2	2	2	2	2	0	0	0	0	0
Zespoły szkół ogólnokształcących	7	10	5	9	5	2	1	4	2	1
Zespoły szkół integracyjnych	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Licea ogólnokształcące samodzielne	16	16	18	16	10	1	0	0	0	0
Zespoły szkół zawodowych	18	14	17	19	17	0	0	0	0	0
Szkoły muzyczne	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	13	11	13	13	11	0	0	0	0	0
SUMA	107	115	113	116	92	20	20	22	21	11

Opracowanie: Referat ds. Zdrowia Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Z uwagi na brak wystarczającego zabezpieczenia medycznego świadczonego nad uczniami samorządowych szkół i placówek specjalnych poza opieką sprawowaną przez pielęgniarkę środowiska nauczania i wychowania, finansowaną przez Narodowy Fundusz Zdrowia, Gmina Miejska Kraków podjęła działania w zakresie organizacji opieki pielęgniarskiej w ww. szkołach i placówkach zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami. Wykonanie zadania pn. „Opieka koordynowana” sfinansowane przez Gminę Miejską Kraków nałożono na Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie (były Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Krakowie) przy ul. Wielickiej 267. „Opieka koordynowana” realizowana była w 12 szkołach i placówkach specjalnych, tj.:

- I. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczego nr 1 im. Jana Matejki w Krakowie, ul. Barska 45;
- II. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczego nr 2 im. Janusza Korczaka w Krakowie, ul. Jana Zamoyskiego 100;
- III. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczego nr 3 im. Kornela Makuszyńskiego w Krakowie, ul. Praska 64;
- IV. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczego nr 4 w Krakowie, ul. Hieronima Wietora 7;
- V. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczego nr 6 im. Jana Pawła II w Krakowie, ul. Niecała 8;
- VI. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczego pn. "Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwojowych" w Krakowie, ul. Spadochroniarzy 1;
- VII. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących im. Włodzimierza Dolańskiego w Krakowie, ul. Tyniecka 6;
- VIII. Zespół Szkół i Placówek Specjalnych w Krakowie, ul. Aleksandra Lubomirskiego 21;
- IX. Zespół Szkół Specjalnych nr 4 im. Jana Brzechwy w Krakowie, ul. Zakątek 2;
- X. Zespół Szkół Specjalnych nr 6 im. Józefa Joteyko w Krakowie, ul. Tadeusza Ptaszyckiego 9;
- XI. Zespół Szkół Specjalnych nr 11 w Krakowie, ul. Adolfa Dygasińskiego 25;
- XII. Zespół Szkół Specjalnych nr 14 im. Prof. Dr Marii Grzegorzewskiej w Krakowie, os. Sportowe 28.

Działania podjęte przez Gminę Miejską Kraków miały na celu zwiększenie dostępności i jednoczesne zabezpieczenie opieki medycznej uczniom ww. szkół i placówek, poprzez udzielanie świadczeń zdrowotnych przez personel medyczny zatrudniany przez Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie, a posiadający odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Miejskie Centrum Opieki zapewniało dostęp do opieki medycznej uczniom w systemie całodobowym poza godzinami pracy pielęgniarki szkolnej zatrudnianej przez NFZ.

W okresie realizacji umowy Miejskie Centrum Opieki w ramach 9 140 godzin opieki medycznej udzieliło łącznie 8 820 świadczeń zdrowotnych.

Realizacja ww. zadania kontynuowana jest w roku 2019.

4. Wyposażenie w sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze.

Obowiązek zapewnienia przez szkołę publiczną swoim uczniom możliwości korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej istnieje od 2003 r.

Zgodnie z art. 103 ust. 1 pkt 4 Prawo oświatowe szkoła w zakresie realizacji zadań statutowych zapewnia uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej spełniającego szczegółowe wymagania, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz wyposażonego w sprzęt, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w części dotyczącej warunków realizacji świadczeń gwarantowanych pielęgniarstwa lub higienistki szkolnej. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej - załącznik nr 4 część III pkt 4 pomieszczenie pielęgniarstwa szkolnego powinno być wyposażone w następujący sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze:

- a) kozetka,
- b) stół zabiegowy lub stanowisko pracy - urządzone i wyposażone stosownie do zakresu zadań pielęgniarstwa szkolnego,
- c) szafka przeznaczona do przechowywania leków, wyrobów medycznych i środków pomocniczych,
- d) biurko oraz szafka kartoteczna - przeznaczone do przechowywania dokumentacji medycznej,
- e) waga medyczna ze wzrostomierzem,
- f) parawan,
- g) aparat do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi z kompletem mankietów dla dzieci i dorosłych,
- h) stetoskop,
- i) tablice Snellena do badania ostrości wzroku,
- j) tablice Ishihary do badania widzenia barwnego,
- k) tablice - siatki centylowe wzrostu i masy ciała oraz inne pomoce do wykonywania testów przesiewowych i interpretacji ich wyników,
- l) środki do nadzorowanej grupowej profilaktyki próchnicy zębów,
- m) przenośna apteczka pierwszej pomocy.

Z danych sprawozdawczych wynika, że pełne wyposażenie posiadają gabinety znajdujące się na terenie zespołów szkół sportowych oraz zespołów szkół integracyjnych. Natomiast gabinety zlokalizowane w Zespołach szkół specjalnych i Specjalnych Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych wyposażone są w wymagany sprzęt aparaturę medyczną i produkty lecznicze na poziomie 67%.

Pełne dane w tym zakresie obrazuje **Tabela nr 4.**

Tabela nr 4. Wyposażenie w sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze

Typ szkoły i placówki	Kozeitka	Stolik zabiegowy	Szafa na leki	Biurko	Waga	Parawan	Aparat do pomiaru ciśnienia	Stetoskop	Tablice Snellena	Tablice isihary	Tablice siatki centylowe	Środki do profilaktyki próchnicy zębów	Apteczka	Zakres wyposażenia w %
Szkoły podstawowe	91	91	92	92	91	91	92	89	92	86	90	86	92	97%
Zespoły szkolno-przedszkolne	11	11	11	11	11	11	11	11	11	9	11	11	11	99%
Zespoły szkół sportowych	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	100%
Zespoły szkół ogólnokształcących	14	14	14	14	14	14	14	14	14	7	14	7	14	92%
Zespoły szkół integracyjnych	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100%
Licea ogólnokształcące samodzielne	20	20	21	21	20	21	21	21	21	2	21	0	21	84%
Zespoły szkół zawodowych	24	24	24	24	24	24	24	24	24	5	24	1	24	80%
Szkoły muzyczne	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	92%
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	14	14	14	14	14	12	14	14	13	7	13	9	14	67%
SUMA:	178	178	180	180	178	176	180	177	179	120	177	118	180	

Opracowanie: Referat ds. Zdrowia Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

5. Programy polityki zdrowotnej realizowane na terenie szkół i placówek w roku 2018.

W ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków 2016-2018” w szkołach i placówkach realizowane były następujące programy polityki zdrowotnej:

- Program profilaktyki astmy i chorób alergicznych młodzieży szkolnej – adresowany do uczniów w wieku 7-8, 16-17 lat;
- Program wad postawy – adresowany do dzieci w wieku 11-12 lat;
- Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa. Celem Programu było uzupełnienie godzin pracy pielęgniarek i higienistek szkolnych realizujących świadczenia zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia w szkołach podstawowych, specjalnych i integracyjnych;
- Program profilaktyki próchnicy u dzieci – adresowany do uczniów w wieku od 6 do 14 lat.

Szczegółowe informacje w zakresie programów polityki zdrowotnej realizowanych w roku 2018 przedstawia **Tabela nr 5**. Natomiast szczegółowe informacje dotyczące programów zdrowotnych w zakresie stomatologii realizowanych w roku 2018 przedstawia **Tabela nr 6**.

Tabela nr 5. Programy polityki zdrowotnej realizowane na terenie szkół i placówek Gminy Miejskiej Kraków w 2018 r.

Typ szkoły i placówki	Astma GMK		Wady Postawy GMK		Wyrównywanie dostępności GMK		Inne - pozostałe	
	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe	58	3732	5	416	48	18582	14	3792
Zespoły szkolno-przedszkolne	6	417	0	0	6	1758	24	26
Zespoły szkół sportowych	1	100	0	0	0	0	1	42
Zespoły szkół ogólnokształcących	7	752	0	0	7	2283	1	359
Zespoły szkół integracyjnych	1	96	0	0	0	0	0	0
Licea ogólnokształcące samodzielne	13	1355	0	0	2	484	2	490
Zespoły szkół zawodowych	17	1186	0	0	0	0	4	2080
Szkoły muzyczne	1	65	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	1	11	0	0	1	87	1	87
SUMA:	105	7714	5	416	64	23194	47	6876

Opracowanie: Referat ds. Zdrowia Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Legenda do Tabeli nr 5

- 1) „Astma GMK” – Program profilaktyki astmy i chorób alergicznych młodzieży szkolnej, finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia;
- 2) „Wady postawy GMK” – Program profilaktyki wad postawy finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia;
- 3) „Wyrównywanie dostępności GMK” – Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa, finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia
- 4) „Inne – pozostałe” – programy zdrowotne finansowane ze środków innych niż przeznaczone na realizację Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia, w tym także ze środków finansowanych będących w dyspozycji podmiotów innych niż Miasto Kraków.

6. Dostępność do gabinetów stomatologicznych w roku 2018.

Świadczenia stomatologiczne dla dzieci i młodzieży są udzielane w gabinetach stomatologicznych ogólnodostępnych oraz w gabinetach zlokalizowanych w niektórych szkołach.

Pomieszczenia przeznaczone na gabinety stomatologiczne w 2018 roku znajdowały się na terenie 39 szkół i placówek, dla których Gmina Miejska Kraków jest organem prowadzącym. Spośród 39 istniejących gabinetów w roku 2018 funkcjonowały 34 gabinety stomatologiczne. Dane w tym zakresie sprawozdawczości obrazuje **Wykres nr 2**.

Wykres nr 2. Liczba gabinetów stomatologicznych w poszczególnych typach szkół i placówek Gminy Miejskiej Kraków w 2018 roku.

Opracowanie: Referat ds. Zdrowia Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

W samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków realizowany był „Program profilaktyki próchnicy u dzieci” (finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków 2016-2018”) oraz programy profilaktyczne finansowane z innych źródeł. Dane liczbowe obrazujące liczbę szkół i liczbę uczniów, którzy skorzystali z ww. programów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 6. Programy polityki zdrowotnej w zakresie stomatologii, realizowane na terenie szkół i placówek Gminy Miejskiej Kraków w 2018 r.

Typ szkoły i placówki	Program profilaktyki próchnicy u dzieci		Inne - pozostałe	
	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe	57	2 272	5	1 554
Zespoły szkolno-przedszkolne	1	550	1	610
Zespoły szkół sportowych	0	0	1	224
Zespoły szkół ogólnokształcących	1	86	3	999
Zespoły szkół integracyjnych	0	0	0	0
Licea ogólnokształcące samodzielne	0	0	1	315
Zespoły szkół zawodowych	1	140	3	605
Szkoły muzyczne	0	0	0	0
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	1	25	1	23
SUMA	60	3 073	15	4 330

Opracowanie: Referat ds. Zdrowia Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

W 2018 roku Gmina Miejska Kraków w ramach konkursu ofert na realizację programu profilaktyki zdrowotnej pn. „Poprawa dostępności do świadczeń stomatologicznych dla dzieci i młodzieży w szkołach w 2018 r.” ogłoszonego przez Ministerstwo Zdrowia, utworzyła 4 nowe gabinety stomatologiczne. Przyznane w ramach konkursu środki w wysokości 462 550 zł pozwoliły na pełne wyposażenie gabinetów w sprzęt dentystyczny na terenie czterech szkół podstawowych oraz na przeprowadzenie działań edukacyjnych z zakresu zdrowia jamy ustnej skierowanych do uczniów i ich rodziców.

7. Wnioski:

- 1) Medycyna szkolna jest integralną częścią podstawowej opieki zdrowotnej. Jej celem jest zapewnienie opieki lekarskiej i pielęgniarzkiej dzieciom oraz młodzieży w szkołach. Stworzenie warunków dla poprawy jej funkcjonowania jest ważnym zadaniem Gminy Miejskiej Kraków. W związku z tym Urząd Miasta Krakowa podejmuje działania mające na celu stworzenie odpowiednich warunków do prowadzenia działań z zakresu medycyny szkolnej w nadzorowanych placówkach.
- 2) W ramach obowiązków wynikających z ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2016 prawo oświatowe Gmina Miejska Kraków zapewnia uczniom możliwość korzystania z gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarzkiej. W zakresie dostępności w okresie obowiązywania zarządzenia nr 670/2016 Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie zasad organizacji medycyny szkolnej w samorządowych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków (z późniejszymi zmianami) wg danych z roku 2018 profilaktyczną opieką zdrowotną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej funkcjonujących na terenie placówek oświatowych w Mieście Krakowie, objętych było łącznie uczniów 75 968, z czego 2 529 to uczniowie niepełnosprawni.
- 3) Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia zapewnia dostępność do świadczeń w gabinecie profilaktyki zdrowotnej funkcjonującej na terenie placówki oświatowej w wymiarze czasu pracy proporcjonalnym do liczby uczniów objętych opieką, z uwzględnieniem zasad dotyczących zalecanej liczby uczniów na 1 etat przeliczeniowy pielęgniarki szkolnej, a także z uwzględnieniem planu godzin lekcyjnych, zgodnie z harmonogramem pracy, stanowiącym integralną część umowy. Zdaniem Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia UMK i Wydziału Edukacji UMK opieka nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania w zakresie dostępności do świadczeń opieki pielęgniarzkiej jak i stomatologicznej w ramach ubezpieczenia zdrowotnego jest niewystarczająca. W związku z tym, Gmina Miejska Kraków od 2011 roku realizuje „Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa” w celu uzupełnienia godzin pracy pielęgniarek i higienistek szkolnych realizujących świadczenia zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Program został opracowany tak, aby pomoc zdrowotna świadczona była do 5 dni w tygodniu w celu zwiększenia dostępności w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej dla uczniów krakowskich szkół specjalnych i integracyjnych oraz do 4 dni w tygodniu w celu zwiększenia dostępności w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej dla uczniów krakowskich szkół podstawowych.
- 4) W roku 2018 Gmina Miejska Kraków nałożyła na Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie zadanie pn. „Opieka koordynowana” w celu zabezpieczenia opieki medycznej uczniom szkół i placówek specjalnych w systemie całodobowym poza godzinami pracy pielęgniarki szkolnej zatrudnianej przez NFZ. Dzięki działaniom zainicjowanym przez Gminę opieką objęto łącznie 976 uczniów 12 szkół i placówek specjalnych. Ciągły nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym, ocena stanu zdrowia oraz natychmiastowa reakcja w sytuacjach trudnych, zmniejszyła ryzyko zagrożeń dla zdrowia i życia uczniów ww. szkół i placówek.
- 5) W ostatnich latach widoczne są pogłębiające się braki kadrowe w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi i młodzieżą szkolną w środowisku nauczania i wychowania. Konieczne jest zatem uzupełnienie braków kadrowych w tym zakresie m.in. poprzez dopuszczenie w ramach wymagań kwalifikacyjnych innych specjalizacji pielęgniarzskich np. pielęgniarstwa pediatrycznego i ew. zmiana rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą. Ponadto, Gmina Miejska Kraków w 2018 r. w ramach zawartego porozumienia z Małopolską Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych sfinansowała „Kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania dla pielęgniarek 2018 rok”, który ukończyło 31 pielęgniarek.
- 6) Gmina Miejska Kraków podejmuje działania mające na celu przywrócenie gabinetów stomatologicznych do szkół. W 2018 roku dzięki uczestnictwu w konkursie ofert ogłoszonym przez Ministerstwo Zdrowia na wybór realizatorów programu profilaktyki zdrowotnej pn. „Poprawa dostępności do świadczeń stomatologicznych dla dzieci i młodzieży w szkołach w 2018 r.” możliwe było utworzenie nowych, w pełni wyposażonych gabinetów dentystycznych na terenie 4 samorządowych szkół podstawowych oraz przeprowadzenie działań edukacyjnych dla 2 100 uczniów i 1927 rodziców/ opiekunów prawnych.